

Tale til samråd i SOU om resultaterne af Ankestyrelsens praksisundersøgelser om anbringelse af børn og unge

Det talte ord gælder.

- Der er stillet 6 spørgsmål til dette samråd, og jeg vil forholde mig til dem samlet her gennem min tale.

(Indledning)

- Ligesom jer, finder jeg resultaterne af Ankestyrelsens praksisundersøgelse dybt bekymrende. Både fordi den viser, at der er fejl i så stor en andel af kommunernes sager, uanset om vi taler om § 50-undersøgelser, udarbejdelse af handleplaner eller børnesamtaler. Men også fordi det er den tredje praksisundersøgelse siden 2006, og vi endnu ikke har set en positiv udvikling i resultaterne.
- Det er nogle helt grundlæggende regler, kommunerne ikke overholder. Det er de regler, der skal sikre:
  - at det er ordentligt undersøgt, hvad det er for problemer og behov, barnet og familien har,
  - at der er lagt en plan for den indsats, man sætter i gang,
  - og at barnet er hørt og inddraget i de beslutninger, som har indgribende betydning for barnets egen tilværelse.
- Jeg har ganske enkelt svært ved at se, hvordan man i kommunerne kan være sikre på, at det er den rette hjælp, man sætter i værk over for et barn, hvis man ikke har været de her sagsbehandlingsskridt igennem.
- Netop anbringelsessager - som praksisundersøgelsen handler om - er jo yderst ømtålelige sager, hvor både barnet og familien står i en enormt sårbar situation. Derfor skal afgørelsen om en anbringelse ske på et ordentligt grundlag, så barnets og familiens retssikkerhed er sikret. Dét er det afgørende formål med reglerne.
- Jeg mener sådan set, vi har de regler, der skal til. Det har Anbringelsesreformen sikret. Men det afgørende er naturligvis, at de følges i praksis.

- Her må vi først og fremmest vende blikket mod kommunerne. Det er kommunernes forpligtelse at følge lovgivningen, og kommunerne er blevet fuldt ud økonomisk kompenseret, hver gang reglerne er blevet ændret.

(Undersøgelse af årsager)

- Men jeg mener også, at vi fra centralt hold må handle. Vi er nødt til at finde ud af, hvad det er, der går galt. *Hvorfor* overholder kommunerne ikke reglerne? Er det manglende kendskab til lovgivningen? Ved de ikke, hvordan reglerne skal anvendes? Eller er det et spørgsmål om forkert prioritering?
- Jeg har derfor allerede sat Ankestyrelsen i gang med at lave en dyberegående undersøgelse af årsagerne til, at reglerne ikke følges i de 14 kommuner, der har deltaget i praksisundersøgelsen. Ankestyrelsen skal gennemgå de konkrete sager, som har været udtrukket til praksisundersøgelsen, med den enkelte kommune. Og så skal Ankestyrelsen snakke med alle led i kommunen fra socialrådgiver til socialchef, så vi kan få et svar fra kommunerne selv på, *hvorfor* reglerne ikke overholdes.
- Undersøgelsen skal ligge færdig til sommer, og når den ligger klar, vil jeg orientere socialudvalget om resultaterne.
- På baggrund af resultaterne skal der også ses på mulige løsninger, som kan formidles på landsplan. Det kan fx dreje sig om organisering af arbejdet, procedurer for kvalitetstjek osv.

(Bedre vejledning til kommunerne)

- Fra centralt hold har vi selvfølgelig en opgave i forhold til at yde faglig bistand til kommunerne.
- Der har jeg taget initiativ til, at der i regi af Ankestyrelsen sammensættes et læringsteam, der kan tage ud i kommunerne og formidle resultaterne af praksisundersøgelserne og generelt styrke dialogen med kommunerne om behandling af børnesager.
- Herudover vil Ankestyrelsen for fremtiden udarbejde flere guides i reglerne på området i stil med den guide i reglerne for tvangsanvendelse, som Ankestyrelsen udgav i 2008. På samme måde kan man udgive guides i fx § 50-undersøgelser eller børnesamtalen, som både giver god indføring i

reglerne, men også kommer med gode eksempler på, hvordan man kan leve op til reglerne fra kommunernes egne sager.

(Initiativer i Anbringelsesreformen og Barnets Reform)

- Men jeg vil også gerne påpege, at vi i fællesskab allerede har gjort rigtig meget for at hjælpe kommunerne godt på vej og få dem klædt på til at kunne håndtere de her regler.
- Da vi vedtog reglerne i forbindelse med Anbringelsesreformen, var vi enige om at afsætte betydelige midler til kurser i den nye lovgivning, men også til bl.a. en diplomuddannelse og masteruddannelse. Det var netop for at sikre, at man i kommunerne kender reglerne og forstår meningen med dem. Også med Barnets Reform har vi afsat betydelige midler både til generel efteruddannelse og til implementering af reformen.
- Det er dog ikke nok at se på efteruddannelsen. Vi skal også se på grunduddannelsen – altså på selve socialrådgiveruddannelsen – for at sikre, at socialrådgiverne helt fra starten bliver klædt på til opgaven. Og netop nu er der en arbejdsgruppe i gang i regi af Undervisningsministeriet, hvor vi ser på, hvordan vi kan revidere socialrådgiveruddannelsen, bl.a. så den har fokus på reglerne vedrørende udsatte børn.
- Som led i Barnets Reform har vi besluttet at afbureaukratisere på en række områder, så sagsbehandlere kan koncentrere sig om de centrale elementer i sagsbehandlingen. Fx skal der ikke længere laves en § 50-undersøgelse forud for aflastning af et barn med handicap. Og der skal kun laves én undersøgelse for hele familien, frem for en undersøgelse for hvert barn i familien.
- Jeg forventer så til gengæld, at de undersøgelser, der skal laves, så også *bliver* lavet - og bliver lavet til tiden.

(Afslutning: Mødet med KL)

- Som sagt er overholdelsen af sagsbehandlingsreglerne kommunernes ansvar, og kommunerne har fået økonomi til at efterleve reglerne. Derfor har jeg netop holdt et møde med KL for at understrege dette. KL er helt enige i, at det er deres ansvar, og at der skal ske forbedringer.

- På mødet blev vi enige om at udsende et fælles brev til kommunerne, hvor vi gør opmærksom på Ankestyrelsens undersøgelse og understreger, at det overordnet set er et ledelsesansvar i den enkelte kommune at lovgivningen overholdes.
- I brevet vil vi samtidig opfordre kommunerne til at tilslutte sig DUBU, som er et elektronisk sagsbehandlingsværktøj, der kan guide sagsbehandleren gennem de forskellige sagsbehandlingsskridt og på den måde understøtte sagsbehandlerens arbejde.
- Og endelig vil brevet opfordre kommunerne til at benytte sig af muligheden for at få besøg af Ankestyrelsens læringsteam, som jeg nævnte før.

(Afslutning)

- Afslutningsvist vil jeg igen understrege, at jeg bestemt ikke er tilfreds med, at der er så mange fejl i sagerne. Nu sætter vi en undersøgelse i gang af årsagerne til, *hvorfor* det ser så galt ud og tager fat på udviklingen af løsninger. Herudover har vi gjort og gør meget for at understøtte kommunerne i forhold til uddannelse af medarbejdere, vejledning fra Ankestyrelsen osv.
- Men vi skal hele tiden fastholde, at der kommunerne – og derved den politiske ledelse i kommunerne – der har ansvaret for at lovgivningen overholdes. Det er kernen i det kommunale selvstyre.